

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-наукову програму «Хімія»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю ЕЗ Хімія
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

Освітньо-наукова програма «Хімія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, розроблена Карпатським національним університетом імені Василя Стефаника, справляє позитивне враження як цілісний, методологічно виважений та сучасний документ, спрямований на підготовку висококваліфікованих науковців і науково-педагогічних працівників у галузі хімії. Програма відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій та сучасним підходам до підготовки докторів філософії. Її метою є формування фахівців, здатних здійснювати самостійні фундаментальні та прикладні дослідження, продукувати нові наукові знання, розв'язувати складні наукові та практичні проблеми у сфері хімії, а також здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

Заслугує на схвалення чітка структура програми. Загальний обсяг освітньої складової становить 45 кредитів ЄКТС із нормативним терміном підготовки чотири роки. Освітня компонента містить 33 кредити обов'язкових дисциплін (73 %) та 12 кредитів вибіркових дисциплін (27 %), що забезпечує належний баланс між стандартизованою підготовкою та можливістю формування індивідуальної освітньої траєкторії аспіранта.

Навчальний план логічно поєднує дисципліни загальнонаукової, професійної та педагогічної підготовки. До безумовних переваг програми слід віднести включення таких освітніх компонентів, як «Організація наукової діяльності», «Філософія і методологія науки», «Управління науково-дослідницькими проектами», «Інноваційні педагогічні технології у вищій освіті та професійна етика», що забезпечують формування універсальних компетентностей сучасного дослідника та викладача. Важливо, що програмою передбачено асистентську педагогічну практику, яка дозволяє здобувачам отримати практичний досвід викладацької діяльності та підготуватися до майбутньої роботи у сфері вищої освіти.

Професійно-орієнтований блок дисциплін представлений актуальними для сучасної хімії освітніми компонентами: «Сучасна електрохімія та електрохімічні процеси», «Інноваційні технології водоочищення», «Хімічне матеріалознавство», «Інструментальні фізико-хімічні методи аналізу». Їх зміст відображає сучасні наукові тренди у галузі функціональних матеріалів, екологічної хімії, електрохімії, фізико-хімічних методів дослідження та сприяє формуванню дослідницьких компетентностей, необхідних для виконання дисертаційних робіт на високому науковому рівні. Окремої позитивної оцінки заслуговує орієнтація програми на проведення оригінальних наукових досліджень із використанням сучасних інструментальних методів аналізу та міждисциплінарних підходів. Важливим є також акцент на проєктній діяльності, академічній доброчесності, міжнародній науковій комунікації та публікаційній активності аспірантів.

Суттєвою перевагою програми є значна увага до розвитку іншомовної комунікативної компетентності. Вивчення іноземної мови обсягом 6 кредитів ЄКТС сприяє підготовці здобувачів до участі в міжнародних наукових проєктах, академічній мобільності, підготовці публікацій у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних, та презентації результатів власних досліджень на міжнародному рівні.

Програмні компетентності та результати навчання сформульовані чітко, взаємопов'язані між собою та забезпечують досягнення головної мети програми. Особливо важливо, що вони орієнтовані не лише на здобуття глибоких фахових знань, але й на розвиток навичок критичного мислення, управління науковими проєктами, використання сучасних інформаційних технологій, педагогічної майстерності та ефективної наукової комунікації.

Позитивним аспектом є також належне ресурсне забезпечення програми. До освітнього процесу залучені доктори та кандидати наук, які мають значний досвід наукової й педагогічної діяльності. Підготовка аспірантів здійснюється із використанням сучасної лабораторної бази навчально-наукового центру хімічного матеріалознавства і нанотехнологій, а також ресурсів міжнародних наукометричних баз Web of Science та Scopus.

Разом з тим, з метою подальшого розвитку освітньо-наукової програми доцільно розширити перелік вибірових освітніх компонентів міждисциплінарного спрямування, пов'язаних із матеріалознавством, нанотехнологіями, біохімією та екологічною хімією, що сприятиме формуванню індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів.

У цілому освітньо-наукова програма «Хімія» є якісною, сучасною та конкурентоспроможною, повністю відповідає вимогам до підготовки докторів філософії за спеціальністю ЕЗ Хімія та заслуговує на позитивну оцінку. Програма може бути рекомендована до реалізації та подальшого розвитку.

Доктор хімічних наук, старш. наук. співроб.,
Доцент кафедри хімії
високомолекулярних сполук
В.о. заступника декана з наукової роботи
Хімічного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Наталія КУЦЕВОЛ